

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
ΧΑΡΙΤΙ ΘΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΙΕΡΙΣΣΟΥ, ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΔΑΜΕΡΙΟΥ

Άρ. Πρωτ.: 808

Έν Αρναία τῆ 28^η Νοεμβρίου 2022

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

(Υπ' ἀριθμ. 9)

Πρός
τόν Ἱερό Κλῆρο,
τίς Μοναστικές Ἀδελφότητες,
καί τόν φιλόχριστο Λαό
τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἀδελφοί μου καί τέκνα μου ἐν Κυρίῳ πολυφίλητα,
Ὡς γνωστόν, πυρήνας, κατ' ἐξοχήν ἄγγελμα καί οὐρανόπλεκτη φωνή-ιαχή τῆς Ἀκολουθίας τῆς Ἁγίας Νύχτας τῶν Χριστουγέννων εἶναι τό ἀγγελικό μήνυμα: «**Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία**» (Λουκ. β' 14), δηλαδή «Δόξα ἅς εἶναι στόν Θεό στά ὑψιστα μέρη τοῦ οὐρανοῦ καί στή γῆ ὀλόκληρη

ἄς βασιλέψη ἡ θεία εἰρήνη, πού ἐκδηλώθηκε μέ τήν εὖνοια καί εὐαρέσκειά Του στούς ἀνθρώπους μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ Του!».

Ἡ ἀγγελία, ὅμως, αὐτή φαίνεται νά μήν ἔχη ἐπαληθευθῆ στούς αἰῶνες πού ἀκολούθησαν, ἀφοῦ τό αἷμα πού ἔχει χυθῆ κατά τίς συγκρούσεις ἀνθρώπων καί λαῶν θά μπορούσε νά ἔχη σχηματίσει ὀλόκληρο ὠκεανό, τόν ὠκεανό, δυστυχῶς, τοῦ αἵματος. Πόλεμοι, τρομοκρατία, βία, ληστεῖες, ἐκμετάλλευση, πειρατεῖες καί τελευταίως γυναικοκτονίες καί κακοποίηση παιδιῶν - ὡς μή ὄφειλε – στόν λεγόμενο πολιτισμένο κόσμο μας, μέ τό αἷμα νά ρέη ἄφθονο. Ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου κακοποιήθηκε καί εὐτελίστηκε.

Ἐνας Ἄγγλος ἐρευνητής, μελετώντας τήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας σχετικά μέ τούς πολέμους, βρῆκε ὅτι στά πέντε χιλιάδες χρόνια ἱστορικῆς ζωῆς, στά τέσσερις χιλιάδες ἑπτακόσια πενήντα περίπου χρόνια σέ κάποιο σημεῖο τοῦ πλανήτη γινόταν πόλεμος, πού σημαίνει ὅτι ἡ γῆ μας, ἂν δέν ξεπλενόταν ἀπό τό νερό τῆς βροχῆς, θά εἶχε κόκκινο χρῶμα, τό χρῶμα τοῦ αἵματος! Ἄν, ἐπίσης, σκεφθῆ κανεῖς ὅτι στά δύο χιλιάδες ἀπ' αὐτά χρόνια ἀκούγεται τό «ἐπί γῆς εἰρήνη», σωστά θά διερωτηθῆ γιά τήν ἀλήθεια ἢ μή τοῦ μηνύματος αὐτοῦ, γιά τήν ἀλήθεια ἢ ὄχι τῆς ἀγγελίας αὐτῆς. Μύθευμα ἢ πραγματικότητα, λοιπόν;

Τό Εὐαγγέλιο μέ τή γλῶσσα τοῦ οὐρανοβάμονος Παύλου, θά πῆ ὁ σκεπτικιστής, δέν εἶναι ἐκεῖνο πού βεβαιώνει τούς ἀκολούθους τοῦ νεογέννητου Χριστοῦ μας πώς «Ὁ Χριστός ἐστίν ἡ εἰρήνη ἡμῶν», «ὁ Χριστός εἶναι ἡ εἰρήνη μας» (Ἐφεσ. β' 14); Καί ὁ Θεολόγος Ἰωάννης, ὁ ἠγαπημένος Μαθητής τοῦ Κυρίου, σαφῶς στήν Α' Καθολική του Ἐπιστολή δέν κηρύσσει: «Ὁ Θεός ἀγάπη ἐστίν», δηλαδή, «Ὁ Θεός εἶναι ἀγάπη» (Α' Ἰωάνν. δ' 8); Τί συμβαίνει λοιπόν, ὑπάρχει ἐδῶ μιᾶ ἀντινομία;

Ὁ Ἰησοῦς κατά τήν ἐδῶ ἐπίγεια ζωή Του καί σέ χρόνο καθοριστικό τῆς ἐπί τῆς γῆς παρουσίας Του, δηλαδή λίγο πρὶν ἀπό τό Πάθος καί ἀμέσως μετά ἀπό τήν Ἀνάστασή Του, ἀπευθυνόμενος στούς Μαθητές Του εὐαγγελίστηκε τήν εἰρήνη: «Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τήν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν», δηλαδή: «Φεύγω καί σᾶς ἀφήνω εἰρήνη, σᾶς δίνω τήν ἀληθινή καί βαθειά εἰρήνη, πού ἔχω ἐγώ καί τήν ὁποία ἤλθα νά φέρω στόν κόσμο· δέν σᾶς δίνω εἰρήνη ὑποκριτική καί ἀπατηλή καί ἀσταθῆ, σάν αὐτή πού δίνει ὁ κόσμος» (Ἰωάνν. ιδ' 27). Πρὶν ἀπό τό Πάθος αὐτά! «Εἰρήνη ὑμῖν», «Ἄς εἶναι εἰρήνη σέ σᾶς» (Ἰωάνν. κ' 19, 21, 26), μετά τήν Ἀνάσταση! Ἄν σ' αὐτή τήν ἐπαγγελία τοῦ Ἰησοῦ προσθέσουμε καί τή φωνή τῶν ἀγγέλων κατά τήν Ἅγια Νύχτα τῆς Γέννησης, ὀδηγούμαστε στό συμπέρασμα ὅτι ἡ εἰρήνη στόν κόσμο θά ἔπρεπε νά ἦταν γεγονός. Καί τό ἐρώτημα: Δέν ἐπαληθεύτηκε ὁ Κύριος; Δέν ἐπαληθεύτηκαν οἱ Ἄγγελοι; Ἡ ρήση Του «Ἔως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μή παρέλθῃ ἀπό τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται», δηλαδή: «Ἔως ὅτου παραμένει καί δέν καταστρέφεται ὁ

οὐρανός καί ἡ γῆ, οὔτε ἓνα γιῶτα ἢ ἓνα κόμμα, οὔτε δηλαδή ἡ μικρότατη ἀπό τίς ἐντολές, δέν θά παραπέση ἀπό τόν Νόμο καί δέν θά χάση τό κῦρος της, ἕως ὅτου ὅλα, ὅσα διατάσσει ὁ Νόμος, λάβουν τήν ἐπαλήθευση καί πλήρωσή τους περί ἐμέ» (**Ματθ. ε' 18**), ἡ φοβερή αὐτή ρήση Του ποῦ πῆγε; Δέν ἐπαληθεύτηκε;

Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία στά καιρία αὐτά ἐρωτήματα ἔχει ἀπαντήσει πρό πολλοῦ. Τό μήνυμα τοῦ Κυρίου μας καί ἡ εἶδηση τῶν ἀγγέλων δέν ἦταν διαταγή ἐκτελεστέα! Ὁ Χριστός ὄντας ἡ Εἰρήνη καί ἡ Ἀγάπη ὡς Θεάνθρωπος, δέν ἤλθε νά ἐπιβάλῃ τήν εἰρήνη, ἀλλά γιά νά κηρύξῃ τήν εἰρήνη καί τήν ἀγάπη καί νά ζητήσῃ ἀπό μᾶς ἐλεύθερα νά συμμετέχουμε στήν Εἰρήνη καί Ἀγάπη Του. Ἄν τήν ἐπέβαλλε, θά καταργοῦσε τήν ἐλευθερία τῆς βουλήσεως, τό αὐτεξούσιο τοῦ ἀνθρώπου καί ἀπό ὄν ἐλεύθερο ὁ ἄνθρωπος θά καθίστατο ὄν ἀνελεύθερο. Καλός ἴσως, ἀλλά κατ' ἀνάγκη καλός. «**Ὁ ἄνθρωπος διαθέτει δύο φτεροῦγες γιά νά φθάσῃ στήν εἰρήνη τοῦ οὐρανοῦ, τήν ἐλευθερία καί τή χάρη**», θά πῆ ὁ ὄσιος **Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής**. Ἡ ὀρθόδοξη πνευματικότητα σαφῶς διακηρύσσει τή διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων περί ἀμοιβαίας συνεργασίας θείας Χάριτος καί τῆς ἐλεύθερης ἐπιλογῆς-πράξεως τοῦ ἀνθρώπου στόν δρόμο πρός τόν Θεό. **Ἡ θεία ὁμοίωση εἶναι ΚΤΗΣΗ ἐλεύθερη, εἶναι ἐλεύθερη ΑΠΑΝΤΗΣΗ τοῦ ἀνθρώπου στήν κλήση-δωρεά τοῦ Θεοῦ καί βασίζεται ἀποκλειστικά στήν ἐλεύθερη ἀποδοχή τῆς θείας δωρεᾶς-Χάριτος ἀπ' τήν ἀνθρώπινη βούληση**. Ἔχουμε κληθῆ «ἐπ' ἐλευθερία», δηλαδή, «γιά νά εἶμαστε ἐλεύθεροι ἀπό κάθε δουλεία» (**Γαλ. ε' 13**) κι ἡ ἀπόρριψη τῆς κλήσεως αὐτῆς ταυτίζεται μέ διαστροφή κι ἄρνηση τῆς ἴδιας μας τῆς ὑπάρξεως: «**Διότι ἄν ἀφαιρέσης ἀπό μᾶς τό αὐτεξούσιο, τότε, οὔτε εἰκόνα τοῦ Θεοῦ θά εἶμαστε οὔτε λογική καί νοερή ψυχή, ἀλλά ἡ φύση μας θά ἀλλοιωθῇ πράγματι καί δέν θά εἶναι πλέον ἐκεῖνο πού αὐτή ἔπρεπε νά εἶναι**», παρατηρεῖ καί πάλι ὁ Ὁσιος **Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής**. Καί συμπεραίνει: «**Τό Ἅγιο Πνεῦμα δέν ἀναγεννάει προαίρεση ἀρνητική, ἀλλά μέ τή συναίνεση τοῦ ἀνθρώπου τόν μεταπλάθει ὀδηγώντας τον στή θέωση!**»

Ὁ Χριστός γεννήθηκε, ἤλθε καί σταυρώθηκε καί ἀναστήθηκε γιά νά διδάξῃ τήν εἰρήνη καί τήν ἀγάπη, ἤλθε γιά νά τίς κάνῃ πράξη ζωῆς, μήνυμα ζωῆς, οὐσία ζωῆς, εὐαγγελισμό ζωῆς, συνειδητή ἐπιλογή. Ἄν προσέξουμε τήν πρό τοῦ Πάθους θέση Του γιά τήν εἰρήνη: «**Εἰρήνην τήν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν**», θά διαπιστώσουμε τή μεγάλη διαφορά πού ὑπάρχει ἀνάμεσα στήν εἰρήνη πού εὐαγγελίζεται ὁ Θεός καί στήν εἰρήνη πού ὑπόσχονται οἱ ἄνθρωποι, τήν κοσμική εἰρήνη. **Ὁ πρῶτος, ὁ Κύριός μας, ὁ νεογέννητος Χριστός ἀναφέρεται στήν ἐσωτερική κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου, στήν ψυχική του γαλήνη, στή νηφαλιότητα πού θά ἔπρεπε νά τόν διακρίνῃ, στήν εἰρήνευση πού τόν κατέχει, στίς στιγμές τῆς θέωσής του, στή συμφιλίωση καί τήν καταλλαγή μέ τόν ἑαυτό του πού τίποτα τό ἐξωτερικό ἢ ἐξαιρετικό δέν μπορεῖ νά διαταράξῃ. Οἱ δεῦτεροι, “ὁ κόσμος”, μιλοῦν**

για την “ειρήνη των συνθηκών” για την περίοδο του “μή πολέμου”, για τό διάστημα της προετοιμασίας για πόλεμο, την ειρήνη των “συμμαχιών”, των διεθνών νόμων και κανόνων, πού πάλιν και πολλάκις μᾶς πρόδωσε...

Αυτή ή ειρήνη καταλύεται, ή πρώτη μένει, γίνεται κτήμα του ανθρώπου, γεννά ἀρχές συμπεριφοᾶς. Αυτή την ειρήνη βίωσαν σοφοί σαν τόν Σωκράτη και τόν Διογένη, αυτή την ειρήνη βίωσαν χιλιάδες Μάρτυρες στά Κολοσσαία του Κόσμου και κατέδειξαν ότι ή ἔσω ειρήνη ἀποτελεῖ την πραγματική, την ὄντως ειρήνη, και την προϋπόθεση της ἄλλης ειρήνης, αυτή πού ἐπαγγέλλονται ή ἐπιδιώκουν οἱ ἄνθρωποι, ὁ Κόσμος κατά τό Εὐαγγέλιο. **Ὁ Νικηφόρος Βρεττάκος** προσεγγίζει ποιητικά ἀλλά και βιοματικά την ἔννοια της ειρήνης καθώς ὁ Θεάνθρωπος την ἐκήρυξε. Την ἔβλεπε ὡς ἀποτέλεσμα της πάλης του ἀνθρώπου μέ τόν ἑαυτό του, ὡς νίκη του ἑαυτοῦ μας ἐπί του ἑαυτοῦ μας, ὡς μεταμόρφωση της ψυχῆς σέ ἥλιο, ὡς μεταβολή του ἡλιου σέ ψυχή. Και ειρήνη εἶναι κάτι βαθύτερο ἀπ’ αυτό πού ἐννοοῦμε ὅταν δέν γίνεται κάποτε πόλεμος.

**“Ειρήνη εἶναι ὅταν τ’ ἀνθρώπου ή ψυχή
γίνεται ἔξω στό σύμπαν ἥλιος· κι ὁ ἥλιος
ψυχή μέσ στόν ἄνθρωπο.”**

(Νικηφόρου Βρεττάκου, «Τό βάθος του κόσμου», ἀπό τή συλλογή “Τά τρία Φύλλα”, Τά ποιήματα, τόμ. 2, σ. 263).

Ἄν ὁ ἄνθρωπος στρέψη τόν ἀγῶνα του πρὸς τά μέσα, ἂν ὑποτάξη τόν ἐσωτερικό του κόσμο, αυτό τό θηρίο, τότε ή ειρήνη των ὄπλων, των συνθηκών, των ἐξοπλισμῶν, του τρόμου, της ἐκμετάλλευσης και των παθῶν θά εἶναι παρελθόν.

Ἡ ἐπαγγελία του Χριστοῦ θά πραγματοποιηθῆ μέ πορεία και κατεύθυνση ἀπό μέσα πρὸς τά ἔξω. Αυτή ή ειρήνη θά ἔχει διάρκεια, μονιμότητα, περιεχόμενο και δύναμη. Αυτή ή ειρήνη ὑποβάλλεται και δέν ἐπιβάλλεται: **«και ἐπί γῆς ειρήνη»**, ὄχι ὅμως καθώς ὑπόσχονται οἱ ἄνθρωποι ή ἐπιβάλλουν οἱ δυνατοί, ἀλλά καθώς τή δωρίζει, την προσφέρει ὁ Θεός! Αυτή την ειρήνη ἀπό καρδιάς εὐχομαι γι’ αὐτά τά Χριστούγεννα! Καλά, χριστοφόρα και χριστομίμητα Χριστούγεννα!

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2022

Μέ ἄπειρες χριστονοσταλγικές εὐχές και ἀσπασμούς

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΣΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣ

† Ἰερισσοῦ Δεσφινῶ

† Ὁ Ἰερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους και Ἀρδαμερίου

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Σημείωση: *Νά ἀναγνωσθῆ κατά τή Θεία Λειτουργία των Χριστουγέννων, κατά τό Κοινωνικόν”, ἀντί οἰουδήποτε ἄλλου κηρύγματος.*